

אזוי איז אלעמאל געווען.

ביים בעהעפטען צו דער מאמע פון יעדן א שטיק ספטיקאריע, וואס איז אין משך פון לאנגע יארען געווען אין גלות, זענען געפאלען צוויי זעל-נער: איין קריסט און איין יוד.

צוויי פרישע קברים זענען צוגעקומען, מיט יונג לעבען איז אבער נישט אומזיסט, זיי האבען ערליכט א הייליגע אויסגאבע, זיי האבען פארגאסן סצן זייער בלוט פאר'ן פאטערלאנד, וואס איז זיי טייערער פון אלעם. אויפ'ן קבר פון דעם יודישען זעל-נער יהושע שטארך האט פולק קוסט-ראן געהאלטען צווישען אנדערע פאל-גענדער רעדן:

און זאל טאקי דא געזאגט ווערען ביים פרישען קבר פון געפאלענעם יודישען קרבן, אז קיין שום מלך, קיין שום העצע וועט נישט אפשוואכען אונ-זייער ליבע צו פוילען, מקריב געווען זייער יונג לעבען און זייער גרעסטער הלום איז געווען א זעלבסטשטענדיג פריי פוילען.

און זאל טאקי דא געזאגט ווערען ביים פרישען קבר פון געפאלענעם יודישען קרבן, אז קיין שום מלך, קיין שום העצע וועט נישט אפשוואכען אונ-זייער ליבע צו פוילען, מקריב געווען זייער יונג לעבען און זייער גרעסטער הלום איז געווען א זעלבסטשטענדיג פריי פוילען.

און זאל טאקי דא געזאגט ווערען ביים פרישען קבר פון געפאלענעם יודישען קרבן, אז קיין שום מלך, קיין שום העצע וועט נישט אפשוואכען אונ-זייער ליבע צו פוילען, מקריב געווען זייער יונג לעבען און זייער גרעסטער הלום איז געווען א זעלבסטשטענדיג פריי פוילען.

און זאל טאקי דא געזאגט ווערען ביים פרישען קבר פון געפאלענעם יודישען קרבן, אז קיין שום מלך, קיין שום העצע וועט נישט אפשוואכען אונ-זייער ליבע צו פוילען, מקריב געווען זייער יונג לעבען און זייער גרעסטער הלום איז געווען א זעלבסטשטענדיג פריי פוילען.

און זאל טאקי דא געזאגט ווערען ביים פרישען קבר פון געפאלענעם יודישען קרבן, אז קיין שום מלך, קיין שום העצע וועט נישט אפשוואכען אונ-זייער ליבע צו פוילען, מקריב געווען זייער יונג לעבען און זייער גרעסטער הלום איז געווען א זעלבסטשטענדיג פריי פוילען.

קורצע ידיעות פון דער וואך.

עס זענען פערענעמליכע געווא-רען 3 נייע דעקרטען פון מליכה-פרע-זירענט. דער ערשטער ווענען שוין פון דער מלוכה נעמט ארום פערברעכענס דען דער לענד-פערטיידיגונג און נא-ציעלנדיגע ווירטשאפט, פערברעכענס גענען דער זעלבסטשטענדיגקייט פונ'ם עפענטליכען לעבען און פערברעכענס דער מלוכה. דער צווייטער איז דער דעקרטע ווענען פונגערלעזען אלע מאסאנען - לאזשעס אין לענד. ביי דע דעקרטען זענען שוין אריין אין קאמפא-אין דריטען דעקרטע ווערט געזאגט, אז דער טערמין פון דורשיהווען די וואהלען צו אלע קאמונאלע פרוואל-טונגען ווערט פערקירצט, אזוי אז זיי וועלען אבערעאל זיין פערענדיגט אין יאָהר 1939.

אין לעמבערג איז אויפ'ן הויף פון דאָרטנען אונגעווערליכע ערמאָר-דעם געוואָרען דורך מעסער-שטעכער דער יודישער סטודענט קארל צעלער-מייזער. אַנדערע 3 יודישע סטודענטען, וועלכע זענען געווען מיט צעלערמיי-ער'ן זענען שווער פערוואונדנט גע-וואָרען. אין דער לוייה פון סטודענט צעלערמייזער האָבען זיך בעניילינגס אַנ'ערך 40 טויזענד מאָן, דערונגטער פיעל יודישע און פּאָליטישע דעלעגאַ-ציעס.

די פוילישע דעלעגאציע פון דער פויליש סלאוואקישער קאָמיטע צו בע-שטימען אַ גרעניץ-ליניע איז בעפאלען געוואָרען אויף דער סלאוואקישער טע-ריטאָריע דורך אַנ'אַרגאַניזירטע אַנדער-ציליגע דעם דאָזיגען אָנפאַל איז די צוזאַמענאַרבייט פון דער קאָמיטע אי-בערגערישען געוואָרען און די פוילישע אַבטיילונגען האָבען אין אַ פּערשנע-לערטען טעמפּאָ פּערנומען די שטחים, וואס זענען אַנערקענט געוואָרען פאַר פוילען אין טשאַדעקער ראַיאָן. ביי די דאָזיגע אַפּאַרעציעס איז געקומען צו צוזאַמענשטימען מיט טשעכישע זשאַנאַרמען און מיליטערישע אַבטי-לונגען, בעת וועלכע עס זענען געפאַ-לען 2 זעלנער פון פּאָדעלאַנער פּולק. איינער פון זיי איז דער יוד יהושע שטאַרך. ביים פּערנעמען די אַוואָרשי-

נער געגענדר איז אומגעקומען דער מא-יאר יאנא.

אַלס פּאַרזיצער פון פּאַרלאַמענט-טאַרישען „אַזאַן-קלובּ" איז געוועהלט געוואָרען דער שפּץ פון „אַזאַן" גענ-סוואַרשטינסקי.

אונטער'ן פּאַרזיץ פון דעם סקוואַר-טשינסקי האט זיך געעפּענט די ערשטע זיצונג פון ניי-געוועהלטען סייס. נאָכ'ן אָננעמען די שבועה פון די דעפּוטאַט-טען איז געוועהלט געוואָרען אַלס סייס-מאַרשאַלעק פּראָפּ. מאַקאווסקי. עס זע-נען דאָן פּאַרעקומען וואַהלען פון 5 וויצע מאַרשאַלעקס, עקערטאָרען און אַ רעגולאַר-קאָמיטע.

די ערשטע זיצונג פון סענאַט איז פּאַרעקומען אונטער'ן פּאַרזיץ פון סענאַטאָר וואַלף. אַלס מאַרשאַלעק פון סענאַט איז געוועהלט געוואָרען סענ-מיזדזינסקי.

אויף דער סייס זיצונג האט דעם, זאַפּערשטיין אַריינגעטראָגען אַנ'אַינטער-פּעלאַציע צום פּרעמיער, אינערן-מיניס-טער און בילדונגס-מיניסטער ווענען דעם מאַנגעל פון זיכערקייט אויף די היכשולען און ווענען שווערע פּער-ברעכענס וואָס ווערען דאָס בענגאַנען.

עס איז פּערענעמליכע געוואָרען אַ דעקלאַראַציע ווענען רעוואַלוציאָנען פון די געשפּרעכען, וואס עס האָבען לע-זענען געפיהרט מיט זיך דער סאָויע-טישער אױסערן-קאָמיטאַר ליטווינאַוו און דער פוילישער אמבאַסאַדאָר אין מאַסקו גרושעוואַוסקי. עס איז פּער-לענגערט געוואָרען ביז'ן 1945 יאָהר די סאָויעטיש-פוילישער נישט-אַנאַר-י-אַבמאַך פון 25 טען יולי 1932, ווי אויך אַלע אַנדערע עקזיסטירענדע אַבמאַכען. ביי דע רעגירונגען האָבען זיך גינסטיג אַרויסגעזאָגט פאַר אַ פּערזענלעכען די גענערווישיגע האַנדלס-געזעצונגען. די יודישע ווענען דער פויליש סאָויע-טישער דערנענטערונג האט אַרויסגע-רופען גרויסע אויפמערקזאַמקייט אין דער פּאָליטישער וועלט.

אין לעמבערג זענען דורך דער מאכט פער'חמ'מט'ס געוואָרען די ביו-ראַס פון דער געז. „בני-ברית".

דער צו תפיסה פערארטיילטער מה רצש, וואס איז געשעהן אין ארץ-ישראל'ע, גאַרנישט, עס איז אלץ אין בעסטע אַרדנונג, אויפ'ן נאָהנטען מזרח איז נישט געשעהן קיין נייגעס...

אז ר' צ'ח'ז געגען די יודען אין דייטשלאנד איז שוין נישט געשעהן גאַנץ פאַנג. אויף אזא סאַריסטישען אַזאַן פּיינליגען אונטערלינגע מענשען, פּערברענען די פּערשענען שוהלעך, פלינדערען יודיש פּערמענען, פּערפיי-ניגען צום טויט זקנים, פרויען און קינדער, קאָן דאָך נישט געשעהן אפילו ביי די ווילדע מענשען פּרעסער, האט דאָן דאס וועלט געוויסען גע-דאַרפֿט אויפציערען. (מיין שכן ישראל יודעל קאָן בשום אַזאַן נישט פּערשטעהן, וואס דאס איז אוינס דאס וועלט-גע-וויסען, ער האט עס געזוכט אין אלע ענציקלאָפּעדיעס און דעקטאָנאַס פון אלע שפּראַכען און ער האט עס נישט געפּינטען און דעריבער ווען איך רעד צו איהם און בעקלאַג זיך אויפ'ן וועלט געוויסען, וואָס איז לעצטענס פּערשטעמפּט געוואָרען, פּערשטעהט ער נישט, וואס א'ך מיי'ן...) און פונדעסט-ווענען איז עס שטיל, עפעס האט מען אין אמעריקא יאָ פּראַעסעסירט, זאָגאַר געמאַכט א געוואַלד, אויך אין ענגלאַנד האט מען זיך אַפּטעל פּערשעהט צו-ליב די גרוי-טהאַטען פון שטענעלע-און א'ס איינגעבוירענע דושענטעלע-נער געמווט עפעס זאָנען. אזוי אויך אין אנדערע לענדער הערען זיך אייני-צעלנע שטימען, אַבער זאָלען נאָר אַדורכגען אַ פּאַר טעג-„טרייסט" מיך מיין שכן, וועט מען אויך איבער דעם אויסטערליש באַראַגרישען אַקט אַריי-בערנען צום טאג אַרדנונג און מען וועט מעלדען, אז אויפ'ן מערב קיין נייגעס.

מחשבות'ן, דאס דריטע רייך מאכט דאך שוין א מינע פון א'אויסוולדיגער בתולה. די פּראַעסעסען פון דער וועלט שרייט זי צוריק קאראאלי, וואס האבען מיר דען געטהון, מען האָט דאָרט טאַקי אומגליקליך געמאַכט אַ פּאַר הונדערט טויזענד ברואים און

טיהרער פון דער „אייזערנער גוואַרדיע" אין רומעניען, קאַרעלי קאַרדעאַנא, איז דע-שאַפּען געוואָרען צווע-מפּן מיט העכער 20 פון זיינע הויפט-מיטהעלעך, וועלכע האָבען אויפ'ן וועג פון איין תפיסה אין אַנ'אַנדערער געפּרובט ענטלויפּען, און די קאַנוואַ-יענטען האָבען זיי נאָמעשאַפּען, לע-גענדיג טויט אויפ'ן אַרס קאַרדעאַנאָן און כמעט אלע ענטלויפּענדע, אין א צאהל פון 20 ביז 25.

די טשעכאָסלאַוואַקישע נאַציאָנאַל-פּאַרלאַמענט האט געכטען דורכגעפיהרט די וואַהלען פון א טשעכאָסלאַוואַקישען מלוכה פּרעזידענט. מיט 272 שטימען, ביי 39 אָנגעהאַלטענע איז אַלס מלוכה-פּרעזידענט פון דער טשעכאָסלאַוואַק-שער רעפּובליק אויסגעוועהלט געוואָ-רען דער דר. עמיל האַך, ביזאציאָנער פּרעזעס פון טשעכישען אַרמיניסטראַ-טיווען טריבונאַל.

דער אַלגעמיינער שטריק אין פּראַנקרייך האט זיך אָנגעהויבען ביי אַ געוואַלדיג אָנגעשטרענגטער אַטאַס-סעפּרע. דער ערשטער אַפּיציעלער קאָ-מוניקאַט, וועלכער שטעלט פּעסעס, אז אלע אמטליכע און עפענטליכע אינסטי-טוציעס אין גאַנץ פּראַנקרייך זענען טעטיג געוואָרען. בלויז צווישען די פּאַסט-און סעלעגראַף בעאַמטע געפּינטען זיך אַזעלכע, וואס האָבען זיך נישט געשטעלט צו דער אַרבייט. פון די אינדוסטריעלע צוון ראַיאָנען מעלדעט מען, אז א גרויסר טייל פון די אַרביי-טער אין די פּאַבליקען, וואס זענען רעקוויזירט געוואָרען דורך דער רעג-יונג האָבען זיך געשטעלט צו דער אַרבייט. ביז אַזען האט מען נישט סינגאַליירט אויפ'ן נישט שום אינזי-דענטען. אמטשאַקסען האט דער שטריק אָנגעהירט די דרוקערייען, פון די 30 פּאַרזיער צייטונגען זענען אינדערפריה ערשינען בלויז 5 און דאס אויך אין זעהר א פּערקלענערטען פּאַר-מאַט. אויך אויף דער פּראַווינג איז נישט ערשינען דער גרעסטער טייל פון די צייטונגען. די אונטערערדישע באָהן און די וואַקאַציען זענען געוואַכט דורך מיליאָנען. אין גאַנצען לאַנד זענען נישט פּאַרגעקומען קיין שום צוואַמענשטויסען, עס זענען בלויז אַרעסטירט געוואָרען 450 פּערזאָנען.

די טשעכאָסלאַוואַקישע נאַציאָנאַל-פּאַרלאַמענט האט געכטען דורכגעפיהרט די וואַהלען פון א טשעכאָסלאַוואַקישען מלוכה פּרעזידענט. מיט 272 שטימען, ביי 39 אָנגעהאַלטענע איז אַלס מלוכה-פּרעזידענט פון דער טשעכאָסלאַוואַק-שער רעפּובליק אויסגעוועהלט געוואָ-רען דער דר. עמיל האַך, ביזאציאָנער פּרעזעס פון טשעכישען אַרמיניסטראַ-טיווען טריבונאַל.

דער אַלגעמיינער שטריק אין פּראַנקרייך האט זיך אָנגעהויבען ביי אַ געוואַלדיג אָנגעשטרענגטער אַטאַס-סעפּרע. דער ערשטער אַפּיציעלער קאָ-מוניקאַט, וועלכער שטעלט פּעסעס, אז אלע אמטליכע און עפענטליכע אינסטי-טוציעס אין גאַנץ פּראַנקרייך זענען טעטיג געוואָרען. בלויז צווישען די פּאַסט-און סעלעגראַף בעאַמטע געפּינטען זיך אַזעלכע, וואס האָבען זיך נישט געשטעלט צו דער אַרבייט. פון די אינדוסטריעלע צוון ראַיאָנען מעלדעט מען, אז א גרויסר טייל פון די אַרביי-טער אין די פּאַבליקען, וואס זענען רעקוויזירט געוואָרען דורך דער רעג-יונג האָבען זיך געשטעלט צו דער אַרבייט. ביז אַזען האט מען נישט סינגאַליירט אויפ'ן נישט שום אינזי-דענטען. אמטשאַקסען האט דער שטריק אָנגעהירט די דרוקערייען, פון די 30 פּאַרזיער צייטונגען זענען אינדערפריה ערשינען בלויז 5 און דאס אויך אין זעהר א פּערקלענערטען פּאַר-מאַט. אויך אויף דער פּראַווינג איז נישט ערשינען דער גרעסטער טייל פון די צייטונגען. די אונטערערדישע באָהן און די וואַקאַציען זענען געוואַכט דורך מיליאָנען. אין גאַנצען לאַנד זענען נישט פּאַרגעקומען קיין שום צוואַמענשטויסען, עס זענען בלויז אַרעסטירט געוואָרען 450 פּערזאָנען.

די טשעכאָסלאַוואַקישע נאַציאָנאַל-פּאַרלאַמענט האט געכטען דורכגעפיהרט די וואַהלען פון א טשעכאָסלאַוואַקישען מלוכה פּרעזידענט. מיט 272 שטימען, ביי 39 אָנגעהאַלטענע איז אַלס מלוכה-פּרעזידענט פון דער טשעכאָסלאַוואַק-שער רעפּובליק אויסגעוועהלט געוואָ-רען דער דר. עמיל האַך, ביזאציאָנער פּרעזעס פון טשעכישען אַרמיניסטראַ-טיווען טריבונאַל.

דער אַלגעמיינער שטריק אין פּראַנקרייך האט זיך אָנגעהויבען ביי אַ געוואַלדיג אָנגעשטרענגטער אַטאַס-סעפּרע. דער ערשטער אַפּיציעלער קאָ-מוניקאַט, וועלכער שטעלט פּעסעס, אז אלע אמטליכע און עפענטליכע אינסטי-טוציעס אין גאַנץ פּראַנקרייך זענען טעטיג געוואָרען. בלויז צווישען די פּאַסט-און סעלעגראַף בעאַמטע געפּינטען זיך אַזעלכע, וואס האָבען זיך נישט געשטעלט צו דער אַרבייט. פון די אינדוסטריעלע צוון ראַיאָנען מעלדעט מען, אז א גרויסר טייל פון די אַרביי-טער אין די פּאַבליקען, וואס זענען רעקוויזירט געוואָרען דורך דער רעג-יונג האָבען זיך געשטעלט צו דער אַרבייט. ביז אַזען האט מען נישט סינגאַליירט אויפ'ן נישט שום אינזי-דענטען. אמטשאַקסען האט דער שטריק אָנגעהירט די דרוקערייען, פון די 30 פּאַרזיער צייטונגען זענען אינדערפריה ערשינען בלויז 5 און דאס אויך אין זעהר א פּערקלענערטען פּאַר-מאַט. אויך אויף דער פּראַווינג איז נישט ערשינען דער גרעסטער טייל פון די צייטונגען. די אונטערערדישע באָהן און די וואַקאַציען זענען געוואַכט דורך מיליאָנען. אין גאַנצען לאַנד זענען נישט פּאַרגעקומען קיין שום צוואַמענשטויסען, עס זענען בלויז אַרעסטירט געוואָרען 450 פּערזאָנען.

די טשעכאָסלאַוואַקישע נאַציאָנאַל-פּאַרלאַמענט האט געכטען דורכגעפיהרט די וואַהלען פון א טשעכאָסלאַוואַקישען מלוכה פּרעזידענט. מיט 272 שטימען, ביי 39 אָנגעהאַלטענע איז אַלס מלוכה-פּרעזידענט פון דער טשעכאָסלאַוואַק-שער רעפּובליק אויסגעוועהלט געוואָ-רען דער דר. עמיל האַך, ביזאציאָנער פּרעזעס פון טשעכישען אַרמיניסטראַ-טיווען טריבונאַל.

דער אַלגעמיינער שטריק אין פּראַנקרייך האט זיך אָנגעהויבען ביי אַ געוואַלדיג אָנגעשטרענגטער אַטאַס-סעפּרע. דער ערשטער אַפּיציעלער קאָ-מוניקאַט, וועלכער שטעלט פּעסעס, אז אלע אמטליכע און עפענטליכע אינסטי-טוציעס אין גאַנץ פּראַנקרייך זענען טעטיג געוואָרען. בלויז צווישען די פּאַסט-און סעלעגראַף בעאַמטע געפּינטען זיך אַזעלכע, וואס האָבען זיך נישט געשטעלט צו דער אַרבייט. פון די אינדוסטריעלע צוון ראַיאָנען מעלדעט מען, אז א גרויסר טייל פון די אַרביי-טער אין די פּאַבליקען, וואס זענען רעקוויזירט געוואָרען דורך דער רעג-יונג האָבען זיך געשטעלט צו דער אַרבייט. ביז אַזען האט מען נישט סינגאַליירט אויפ'ן נישט שום אינזי-דענטען. אמטשאַקסען האט דער שטריק אָנגעהירט די דרוקערייען, פון די 30 פּאַרזיער צייטונגען זענען אינדערפריה ערשינען בלויז 5 און דאס אויך אין זעהר א פּערקלענערטען פּאַר-מאַט. אויך אויף דער פּראַווינג איז נישט ערשינען דער גרעסטער טייל פון די צייטונגען. די אונטערערדישע באָהן און די וואַקאַציען זענען געוואַכט דורך מיליאָנען. אין גאַנצען לאַנד זענען נישט פּאַרגעקומען קיין שום צוואַמענשטויסען, עס זענען בלויז אַרעסטירט געוואָרען 450 פּערזאָנען.

די טשעכאָסלאַוואַקישע נאַציאָנאַל-פּאַרלאַמענט האט געכטען דורכגעפיהרט די וואַהלען פון א טשעכאָסלאַוואַקישען מלוכה פּרעזידענט. מיט 272 שטימען, ביי 39 אָנגעהאַלטענע איז אַלס מלוכה-פּרעזידענט פון דער טשעכאָסלאַוואַק-שער רעפּובליק אויסגעוועהלט געוואָ-רען דער דר. עמיל האַך, ביזאציאָנער פּרעזעס פון טשעכישען אַרמיניסטראַ-טיווען טריבונאַל.

דער אַלגעמיינער שטריק אין פּראַנקרייך האט זיך אָנגעהויבען ביי אַ געוואַלדיג אָנגעשטרענגטער אַטאַס-סעפּרע. דער ערשטער אַפּיציעלער קאָ-מוניקאַט, וועלכער שטעלט פּעסעס, אז אלע אמטליכע און עפענטליכע אינסטי-טוציעס אין גאַנץ פּראַנקרייך זענען טעטיג געוואָרען. בלויז צווישען די פּאַסט-און סעלעגראַף בעאַמטע געפּינטען זיך אַזעלכע, וואס האָבען זיך נישט געשטעלט צו דער אַרבייט. פון די אינדוסטריעלע צוון ראַיאָנען מעלדעט מען, אז א גרויסר טייל פון די אַרביי-טער אין די פּאַבליקען, וואס זענען רעקוויזירט געוואָרען דורך דער רעג-יונג האָבען זיך געשטעלט צו דער אַרבייט. ביז אַזען האט מען נישט סינגאַליירט אויפ'ן נישט שום אינזי-דענטען. אמטשאַקסען האט דער שטריק אָנגעהירט די דרוקערייען, פון די 30 פּאַרזיער צייטונגען זענען אינדערפריה ערשינען בלויז 5 און דאס אויך אין זעהר א פּערקלענערטען פּאַר-מאַט. אויך אויף דער פּראַווינג איז נישט ערשינען דער גרעסטער טייל פון די צייטונגען. די אונטערערדישע באָהן און די וואַקאַציען זענען געוואַכט דורך מיליאָנען. אין גאַנצען לאַנד זענען נישט פּאַרגעקומען קיין שום צוואַמענשטויסען, עס זענען בלויז אַרעסטירט געוואָרען 450 פּערזאָנען.

די טשעכאָסלאַוואַקישע נאַציאָנאַל-פּאַרלאַמענט האט געכטען דורכגעפיהרט די וואַהלען פון א טשעכאָסלאַוואַקישען מלוכה פּרעזידענט. מיט 272 שטימען, ביי 39 אָנגעהאַלטענע איז אַלס מלוכה-פּרעזידענט פון דער טשעכאָסלאַוואַק-שער רעפּובליק אויסגעוועהלט געוואָ-רען דער דר. עמיל האַך, ביזאציאָנער פּרעזעס פון טשעכישען אַרמיניסטראַ-טיווען טריבונאַל.

דער אַלגעמיינער שטריק אין פּראַנקרייך האט זיך אָנגעהויבען ביי אַ געוואַלדיג אָנגעשטרענגטער אַטאַס-סעפּרע. דער ערשטער אַפּיציעלער קאָ-מוניקאַט, וועלכער שטעלט פּעסעס, אז אלע אמטליכע און עפענטליכע אינסטי-טוציעס אין גאַנץ פּראַנקרייך זענען טעטיג געוואָרען. בלויז צווישען די פּאַסט-און סעלעגראַף בעאַמטע געפּינטען זיך אַזעלכע, וואס האָבען זיך נישט געשטעלט צו דער אַרבייט. פון די אינדוסטריעלע צוון ראַיאָנען מעלדעט מען, אז א גרויסר טייל פון די אַרביי-טער אין די פּאַבליקען, וואס זענען רעקוויזירט געוואָרען דורך דער רעג-יונג האָבען זיך געשטעלט צו דער אַרבייט. ביז אַזען האט מען נישט סינגאַליירט אויפ'ן נישט שום אינזי-דענטען. אמטשאַקסען האט דער שטריק אָנגעהירט די דרוקערייען, פון די 30 פּאַרזיער צייטונגען זענען אינדערפריה ערשינען בלויז 5 און דאס אויך אין זעהר א פּערקלענערטען פּאַר-מאַט. אויך אויף דער פּראַווינג איז נישט ערשינען דער גרעסטער טייל פון די צייטונגען. די אונטערערדישע באָהן און די וואַקאַציען זענען געוואַכט דורך מיליאָנען. אין גאַנצען לאַנד זענען נישט פּאַרגעקומען קיין שום צוואַמענשטויסען, עס זענען בלויז אַרעסטירט געוואָרען 450 פּערזאָנען.

די טשעכאָסלאַוואַקישע נאַציאָנאַל-פּאַרלאַמענט האט געכטען דורכגעפיהרט די וואַהלען פון א טשעכאָסלאַוואַקישען מלוכה פּרעזידענט. מיט 272 שטימען, ביי 39 אָנגעהאַלטענע איז אַלס מלוכה-פּרעזידענט פון דער טשעכאָסלאַוואַק-שער רעפּובליק אויסגעוועהלט געוואָ-רען דער דר. עמיל האַך, ביזאציאָנער פּרעזעס פון טשעכישען אַרמיניסטראַ-טיווען טריבונאַל.

דער אַלגעמיינער שטריק אין פּראַנקרייך האט זיך אָנגעהויבען ביי אַ געוואַלדיג אָנגעשטרענגטער אַטאַס-סעפּרע. דער ערשטער אַפּיציעלער קאָ-מוניקאַט, וועלכער שטעלט פּעסעס, אז אלע אמטליכע און עפענטליכע אינסטי-טוציעס אין גאַנץ פּראַנקרייך זענען טעטיג געוואָרען. בלויז צווישען די פּאַסט-און סעלעגראַף בעאַמטע געפּינטען זיך אַזעלכע, וואס האָבען זיך נישט געשטעלט צו דער אַרבייט. פון די אינדוסטריעלע צוון ראַיאָנען מעלדעט מען, אז א גרויסר טייל פון די אַרביי-טער אין די פּאַבליקען, וואס זענען רעקוויזירט געוואָרען דורך דער רעג-יונג האָבען זיך געשטעלט צו דער אַרבייט. ביז אַזען האט מען נישט סינגאַליירט אויפ'ן נישט שום אינזי-דענטען. אמטשאַקסען האט דער שטריק אָנגעהירט די דרוקערייען, פון די 30 פּאַרזיער צייטונגען זענען אינדערפריה ערשינען בלויז 5 און דאס אויך אין זעהר א פּערקלענערטען פּאַר-מאַט. אויך אויף דער פּראַווינג איז נישט ערשינען דער גרעסטער טייל פון די צייטונגען. די אונטערערדישע באָהן און די וואַקאַציען זענען געוואַכט דורך מיליאָנען. אין גאַנצען לאַנד זענען נישט פּאַרגעקומען קיין שום צוואַמענשטויסען, עס זענען בלויז אַרעסטירט געוואָרען 450 פּערזאָנען.

די טשעכאָסלאַוואַקישע נאַציאָנאַל-פּאַרלאַמענט האט געכטען דורכגעפיהרט די וואַהלען פון א טשעכאָסלאַוואַקישען מלוכה פּרעזידענט. מיט 272 שטימען, ביי 39 אָנגעהאַלטענע איז אַלס מלוכה-פּרעזידענט פון דער טשעכאָסלאַוואַק-שער רעפּובליק אויסגעוועהלט געוואָ-רען דער דר. עמיל

עקיבא פויגעל

ראָס געוויסען

פון דער וועלט

צבי ראָזענבוים

אינ שטעטל פון אונטער גאנג

ענדליך האט דאָס געוויסען אויסגע-
וואַכט. שוין 6 יאהר, ווי דאָס היטלער-
דייטשלאַנד האט פּראָקלאַמירט אַ קרייץ-
צוג געגען די דאָרטיגע יודען; שוין
זעקס יאהר, ווי עס ווערט אין דעם
דאָזיגען ארץ העמים ארויסגעפירט מיט
דייטשער פּונקטליכקייט און אור-גער-
מאנישער אכזריות דער גרויסער
ענטוועקטונג פּראָצעס פון דייטשען יו-
דנטום; שוין 6 יאהר, ווי עס הערשען
די געזעצען פון ווילדען דושונגעל אין
סאָמען האַרץ פון דער קולטורלער
איראָפּא און א וועלט האט געשוויגען.
די זעלבע וועלט, וועלכע טיפּט שאַרפּ
פּראָטעסט נאָטען צוליבע אַ בעליידיגע-
דען אויסדרוק אין א אויסלענדישער
צייטונג געגען איהרס א געוועזענע
מלוכה מאָן, בלייבט רהיג און קאַלט,
ווען א גאַנצער יודישער קבוץ ווערט
טאָג סענלירן בעליידינט און ערנדייגט;
ווען טויזנדער אונשוילדיגע מענטשן
ווערען געוואָרען אין די קאַנצענטר-
ראַציע-לאַגערן און זייער מיט שווערע
מיה ערוואַרבען פּערמנען ראַבעווען צו
די בלאַנד-האַריגע מאַדערנע באַנדיטען.
די וועלט האט זאָגאַר נישט אויסגעציי-
טערט דאָמאַלט, ווען מ'האט גענומען
אַ צעהנדליג טויזענד יודען, פּערטרי-
בען זיי אָהן איין גראַשען פון זייערע
היימען, געיאָגט זיי מיט באַנצעטען און
רעוואָלוציערע אַ נאַצע נאָכט איבער
וועלכער און פּעלדער, נישט געלאָרע-
אויסצוכען פּערלירען-גענאַנגענע זקנים
און ארויסציהען פון זומפּען טרינקענדע
קינדער. אויך דאמאלס איז די וועלט
געבליבען רהיג. און געמיינט האָבען
מיר, אז אויב עס איז נאָכנישט געלונ-
גען די באַקציליען פון היטלער-חולאת
אריינצוקריינען זיך אין די אַראַנזימען
פון אַנדערע פּעלקער, איז זיי עכ"פּ
געלונגען צו אַטראַהירען זייערע הער-
צער, אַז דער סם, וואס פליסט אָהן
אויפּהער פון נאַציסען רשעות-קוואַל,
האט פּעראַקאָסירט דאָס וועלט-געווי-
טען און געמאַכט עס אונטהילבאַר און
יודישע יטורים און פייך.

מיר זענען שוין נישט עכפמינדליך
אויף די פּויושע קלעפּ, וועלכע מען
דערלאָנגט אונז טאָג-סענלירן. עס איז
שוין ביי אונז אַנגעשטעמט דאָס פּיה-
לען דעם פּויושען וועהאַנג.
עס איז אַבער געווען אַ פּערקאָנגט ווערט,
זי קאן באלד קומען, אזוי ווי אין צא-
רישען רוסלאַנד און זי קאן זיך פּער-
שפּעטיגען, אזוי ווי אין שפּאַניען, אַבער
קומען וועט זי.
אַ סאָסיאַליסטישע האַבען מיר אַבער
שוין געקומען אין געשטאַלט פון אויפ-
געוואַכטע וועלט-געוויסען.
דאס פּויושע פון די פּלאַקערענדע
יודישע הייליגטימער האט אַ גענע-
געטהען דער וועלט אין די אויגען
אַריין און אינאַיינעם אַ שוין געוואָר-
ען אויף די אונטערצוגענדער. די וועלט
האט פּלוצלונג דערגעזען מיט וועמען
זי האט צו טהון; זי האט פּלוצלונג אין
זיי דערקענט די ווילדע דערנאָכער פון
די אַמאַליגע אור-וועלדער און מיט
קעלע זיך פון זיי אַבגעקוקט.
אויב אין די דאָזיגע פּינטערע ציי-
טען האט די גרעסטע וועלט מלוכה אי

זעהר פּיעל איז שוין געקומען צום
אויסדרוק וועגען דעם טראַגישען קאַמף
וועלכען עס קומט אויס צו פּיהרען
דעם היינטיגען פּראָג-עסיוו-דענקענדי-
גען פּיעל פון דער מענטשהייט.
אַבער ווי וועגט איז ביי אַיצט גע-
קומען צום אויסדרוק די קאַנוואַלסיווע
אינערליכע רעגלענישען אין דער היינ-
טיגער ערנסט דענקענדען פּיעל פון
דער יודישער יוגענד, וועלכע בעזעמט
די גרויזאָמקייט פון דעם געשיכטליכען
שיקוואַל אין בעצוג צו דער צייט,
וועלכע עס קומט אונז אויס צו זיין
די ווירטין.
ווער קען דען אונזערע ספּיקט אין
די קאַטאָרעלע שלאַסלאַזע נעכט, אין
וועלכע מיר דערבליקען דעם אומגע-
ליכען טיפּען אַבגורנד צו וועלכען מיר
דערקייקלען זיך ווען מיר דערהיילען
די גרויזליכע פּוסטיקייט פון אונזערע אי-
דען - אין איהאלטס לאַזיקייט.
ווי קראַמפּהאַפּטיג ווילען מיר צוויק-
האַלטען דעם אַוועקגעהענדען היינט -
עס שרעקט אונז דער נאָך שרעקליך-
טרוואַרעטער ענטשטייענדיגער מאַר-
גען - ווייל מיר זענען גאַט-אומבלי-
בענסלאָזע.

אז דוקא אין אַנבליק פון דער לוי-
ערענדער אונטערנאָנג געפּאָהר וואס
קומט מצד אונזערע אויסערליכע שונ-
אים פון דער עקאָנאָמישער און פּויו-
שער אונטערנאָנג - דערוואַכט ביי
אונז רער נאַציאָנאַלער זעלבסט דער-
האַלטונגס-אינסטיטוט, וועלכע קומט
צום אויסדרוק אין זוכען געמיינזאַמע
פּעריס, וועלכע זאָלען פּערבינדען אוי-
זערע אויב פּערשידענאַרטיג - מיט
פּערמער קולטורען - דענקענדע טיי-
לען פון אונזער פּאַלק.
ווען דאָס יודישע פּאַלק איז פון זיין
לאַנג פּערטריבען געוואָרען, ווען די
שונאים האט זיך אויסגעוויקסען, אַז
זיי האבען דערמיט דעם פּאַלקע עקזיס-
טענץ אונטערנאָנגען האט זיך דאס
פּאַלק אַ נייעם נישט דוירכברעכענדען
צעמפּטירענדען אינהאַלטס כוח פאַר
זיך געווען, וועלכע האט זיי דורך
אַלע טאָרמיש ברויזענדע ימים זיי
אַדורכגעפירט, און מוט און אויסרויער
אויף דער צוקונפּט געגעבען.
דער דאָזיגער כוח - דער רעליגיע-
זער גלויבען אין די מיט פּיער פּער-
בינדענע קולטור - שאַטונגען - האט
זייענע אייגענע פּערצויכונגען אין פּער-
דע לענדער געשאפּען.
דער איינציג דעציירענדער פּאַק-
טאַר אין דעם יודנטס זיין איז ער
געוועזען. אין אלע אינדיוידועלע, מאַ-
ראַלישע און געוועלפּאָסליכע מעשׂים
בערגריסען דעם פּאַקטאָ די דילאמא-
טישע בעציהונגען מיט היטלער-דייטש-
לאַנג צוליעב אונז; אויב די גרעסטע
וועלט אימפּעריע האט אויפּגעוויבען
אז מעכטיגען פּראָטעסט-געשריי געגען
זי יודען-פּערלוימונגען אין נאַצי-לאַנג
און דאָרויך שטערט זי מיט אזוי
פּיעל קרבנות ענטשטאנענע, מינכענער
פּאַליטיק צוליעב אונז; אויב דאס
בעסטע און שענסטע פון דער מענטש-
הייט אויף דער גאַנצער וועלט האט
אונז אזוי פּיעל האַרץ ארויסגעוויזען
און אויסגעדריקט זייער מיטגעפּיהל
אַן אונזער שווערער לאַגע - איז
דאס אלעס פאַר אונז א שטיקעל
טרייסט אין אונזער פּער'הוש'ט לעבען,
ווייל דאָס בעווייזט, אַז
דאס וועלט-געוויסען איז נאָכנישט
פּערדאָבען.

האט די רעליגיעזע קאָנסערוואַטיווע איהר
ווירקונג געהאַט. דורך אלע אינקוויזי-
טאָרישע טאַרטורען איז דער דאָזיגער
כוח נישט געבראַכען געוואָרען.
ווייל דאס איז געווען די פּערביסען
ראַנגלענדיגע עקספּונאַט פון זעלבסט
דערהאַלטונגס אינסטיטוט ביים פּאַלק.
ווען די זינגע ליכטיגקייט פון דער-
נאָך אמת אונדערקענטעניש שטרעבען-
דער נייער צייט האט אַנגעהוי-
בען אין דער מענטשהייט אריינדרונגען,
האבען אויך די שטרעלען זייער אויפ-
גלאַנץ אויף די געסאָ מויערען געוואָר-
ען.
ווי האבען די פּרינציפּלען אויסגעלאַ-
שענע אויגען פון די געסאָ קינדער
ביי זייער שוין צוריק אויפּגעוויקסען.
מיט וואס פאַראַ אינערליך דערשטיק-
טער קראַפט האבען זיי זייערע פּער-
שקלאַפּונגס קייטען פון זיך אַראַבע-
וואָרען.
ווי לעכצענדיג זענען זיי ביי די
נייע קוואַלען זייער דורשט געגאַנגען
שטילען.
געווענט און דאָן דער פּערבינדונגס
כוח פון פּאַלק געוואָרען.
די בעסטע זייען פון פּאַלק זענען
אַבערטייגער געוואָרען.
מיט וואס פאַר א ריעזען-טעמפּאַ
עס ענטוויקלען זיך פאַר אונז די היינ-
טיגע געשעהענישען, ווי ווייניג צייט
און געדולד מיר האָבען זיך צו פּער-
טראַכטען איבער געוויסע געשעהענישען
אין פּרעזינענצען, וועלכע ריהרען אַן
דעם יסוד פון אונזער קיום.
ווי אַריס אין אויסדרוק ניוואַנסען
איז נאָך די מענטשליכע שפּאַך, אַז זי
זאָל קענען אויסדריקען די געפּיהלס
שטימונגען פון די אין בלוט און טרעה-
רען זיך טרינקענדער יודישער יוגענד.
ווי שוואַך איז דער מענטשליכער קול
צו קענען אויסשרייען מיט א נויטיגער
קראַפט די אינערליכע נשמה ראַנגלע-
נישען, ווי היינטיגע און פּעקשאַפּטע
פון דער יוגענד.
וויפּיעל פּראָגען ענגערען דעם פּעה-
לען - אין די איצטיגע גורל צייט
פּונ'ס פּאַלק - פּונ'ס נויטיגען כוח,
וועלכער זאָל אונז אין א פּאַלקס-
איינס פּערבינדען, וועלכע זאָל אונז
דעם נויטיגען זיעל בעוואַוסז נייגען
גלויבען געבען.
עס איז אַבער צו דעם נויטיג א
איבערשאַונג פון אונזערע ווערטען
און אידעען. אַבער ווי וועניג מוט
האבען מיר דערצו.

וואָס געהערט, וואָס געזעהן.

די אויסגאַבע פון דער היינטיגער
יודישער יוגענד...
איך האָב זיך שוין גענוג אין מיין
לעבען אַנגעהערט רעפּערטען, וועגען
די אויפּגעבן פון דער יודישער יו-
גענד, אויך אַ טיפּלען זענען געשריבען
געוואָרען ער לרוֹב אין יענער איז
אַלץ געקומען מיט אַנדערע פּראָפּעקטען
און צפּות.
אין די צייטונגען געפּינט מען היינט
נישט קיין אַרטיקלען וועגען די אויפ-
גאַבע פון דער יודישער יוגענד.
ראשית זענען דאָ וויכטיגע אונטער-
בען, עס הַנדלעט זיך איצט נישט
בלויז וועגען דער צוקונפּט פון דער
יוגענד, נאָר פון דער גאַנצער אומה,
והשנית, קאָן קיינער נישט קומען מיט
קיין פּראָפּעקטען פאַר דער יוגענד,
ווייל מען קען קיינעם גאָר נישט זאָ-
גען און נישט פּאַרשלאַגען.
פּאַקטיש אַבער האט די היינטיגע
יודישע יוגענד יא אַנאַויפּגעב - צו
זאַמלען געלט פּאַר די פּליטים פון
דייטשלאַנד.
אויף די שפּאַלטען פון אונזער
שטענטסאַכאָווער עקספּערט (און דאס
קומט פאַר מלחמה אויך אין אַנדערע
שטעט אין דעם יאָר-יגער פרעסע)
ווערט געפּיהל א רינג קייט פון דער
שטענטסאַכאָווער יודישער יוגענד פאַר
די פּליטים און צום שבּח פון אונזער
יוגענד מוז מען מודה זיין, אַז זיי מאַ-
כען דאס אַמבסטען, הוואַ אונזערע
פּלעטערע געוואַנט געוואָרען.
ווי איהר ועה, האַלטען זיי שוין
ביים צווייטען טויזנדער אין לויט
זייער אינטענסיווער אַרבייט און מויה
ווי זיכער, אז די אויפּגעב, וואָס זיי
האבען זיך געשטעלט צו דערגרייכען
אזוי טויזנדע זאַמלען וועט זיך איינ-

יודישען כּבוֹר מיט'ן בלוט פון זייער
האַרצען, אויך זיי מוזען היינט שוין יוען,
פּאַרזייטען די לעבען ביי בלוט און
שווייגען, ווייל היינטיגע צייטען קען
מען פאַר רעגירען אויף אַ בעליידי-
גונג בעציהלען נישט נאָר מיטן גיי-
גענעם נפש, נאָר אויך מיט'ן לעבען
און פּערמנענען פון א סך יודען.
כּוֹפּעל אייך ברענגען אייך ביישיעל
פון אַ סך. עס איז שבת פאַר מיטאַג,
אַ הערבעס זון וואַרעמט און לאַשטעט.
אויפ'ן דעפּטאַק פון דער צווייטער אַלע
שפּאַצירען עטליכע הינדערט יוגענדלי-
כע, אויך מערער נישט זייערע קי-
דער און צווישען זיי דרעהט זיך אַרום
דער פּאַרקייער פון דער אַבסאַ-
צייטונג, דערביי שרייט ער אויס פּער-
שירקע זעלולים אויס'ן אַרעס פון יו-
דישען פּאַלק. ער ווייסט בעשטימט, אַז
ער וועט דאָ, אויפ'ן טראַטוואַר, וואו
עס שפּאַצירען בלויז יודען, נישט פּער-
קייפּען קיין איין צייטונג אפּילו איהם
געהט אַבער נישט אין פּערקייפּען ציי-
טונגען, ער וויל בלויז ווילדען יודען,
והראיה אַס האַלט ער אין איין שפּאַ-
צירען דוקא נאָר אויף דעם שטיקעל
טראַטוואַר וואו יודען שפּאַצירען. מורא,
אַז מען וועט איהם עפּס כּהן האט
ער אויך נישט. ער איינע- איז שפּאַר-
קער פון דער גאַנצער עדה יודען.
געהט ער און ער שרייט, האַווקעט;
זוכט אויס וואס מאַסערע רייז און
שרייט זיי אַריין אין די אויערען פון
די פּעריינגענער.
אויפ'ן הימפּל שיינט די זון און
אויף דער ערד ווערט זי בעשפּיען
דורך אַזע פּאַסיקונדע בריאה.
אַנאַנדערש מאַל וואַלטען יודען אויף
אַזע העסליכער בעליידיגונג רעגירט
פון דער אַרץ צו זיין, היינט אַבער שווי-
גען זיי. דאס בלוט קאַכט און ביי אַ
סך האבען זיך געוויזען טרעהען און
די אויגען פאַר חרפה און וועהאַנג.

עספּערן אַבער דעם נפש קען מען
נישט און מען טאָר נישט.
עס איז מקוים געוואָרען דער דאָזי-
גער פּסוק: שמעיתם את חמתם ואינם
משיבין - מען שפּייט אונז אין פּנים
אַרין און מיר טאַרען מיט ענטפּערן.
זיי מוזען זיך צווערשט אויספּוצען...
הכלל, פּיסיגע חברה געזען אייט
דעם שעת הכּושר און ציהען אַרויס
גער פון יודען, וועלכע האבען וויכע
הערצער על החשבון פליטים.
עס העלמט נישט דאס אויפּמערקזאַם
מאַכען אויף דער פּרעסע, אַז אַלע
פּליטים, פּוילישע בירגער, וועלכע זע-
נען אַהערגעקומען קיין טשעכעסלאַוו
מיט פּעסער געוועהנליך (ווארום אָהן
פּעסער האַט מען נישט אַרויסגעשיקט
פּוין דייטשלאַנד), זענען פּעררעגיסטרירט
אַן פּליטים קאַמיסעס און פאַר זיי ווערט
געזאָרגט. איבריגעס, קאָן נישט מעג-
ליך זיין, אַז עמיצער פון די דאָזיגע
פּליטים, וועלכע זענען אַלע געווען
וואוילגעגענדע מענטשען, זאָלען זיך
לאָזען ז'ס'ן וועג פון שפּאַרען און אז
די אלע, וועלכע שטעלען זיך פאַר
אַלס פּליטים און פּאַרדערען נדבות זע-
נען, שטויסען שווינדלער. זער פּולס
גייט גרעסערע נדבות, כּאָטש צוריק
געשמוצעט, וואס אַרעט עס אונז, זאָלען
זיי געבען, דאָך איז דאס נישט אין
אַרדנונג, ווייל עס שאַפט זיך דער
איינדרוק, אז זיי פּליטים זענען גע-
ווארען בעטלער, וועלכע געהן אַרום
שפּאַרען און דאס דעמאָראַליזירט די
גאַנצע אַקציע.
יודען אַבער זענען געוואָרען רחמים
און דאס איז גורם, אז די דאָזיגע
שווינדלער אויפ'ן חשבון פון די
פּליטים זאָלען זיך פּערגרעסערען פון
טאַג-צו-טאָג, און נישט בלויז מענער,
נאָר אויך פּרויען האבען זיך גענומען
שטאַרק צום עסן און אזוי ווי פּרויען,
וועלכע קומען פון דייטשלאַנד דאָר-

פּאַן אויסציען פּלעגאַנט זענען 2
מירען אַוועק צו א פּרויער זיך גע-
לאָזט אַנדוילירען די אַרץ, קאַסמעטי-
רען דאס פּנים, אַנגעפּאַרעט די ליפּען,
זיך אויסגעפּאַנגט אַנטשענדיגע פּאַל-
טענס און זיך געלאָזט אין די געוועל-
בער נאָך נדבות.
ס'פּערשטעהט זיך, אז זיי בעטלען
אויף דייטש און ווי מען שמועסט איז
נישט צו פּערז נריגען, זיי האבען, די
דאָזיגע דאַמפּלעך, געמאַכט א שעהע
פאַר גילדערען.
עס געלאַט אזוי שפּאַרען, אַקאַבען
זי מיינען מורא געהאַט, אז מען וועט
זיי דער'קנס'ן, האבען זיי זיך פּריהער
געמוזט ווי געהעריג אויספּוצען...
נאָ, אַוודאי, זיין מאַמען האט ער
יאַ פּערזאָרגט...
יענע וואָך האַט זיך אין דער ראַבי-
נאַט קאַנצעללאַרע אַבגעשפּילט פּאַלענע-
דע סצענע:
אין ראַבינאַט קומט צו לויפּען אַ
פּרוי און פּרעט זיך ביים סעקרעטאַר,
צי ער ווייסט נישט אויף האט פאַר אַ
נאַמען איהר מאַן האַט איינגעמאַלרען
זייער ניי געפּוירען מיינעלע, ווען מען
האַט איהר אויפּגעגעבען דעם נאַמען,
האט זי פּערבראַכען די הענד און
אויסגעשריגען מיט א יאַמערליך קול:
רבּוּז של עולם-האַט זי געהויבען די
הענד צום באַקלען-ער האט דאָך מיר
מיין מאַמען אין קבר פּערשעמט, ווי
אוי וועל איך קאַנען אַמאַל אויף קבר
אַבות געהן און קוקען דער מאַמען
אין פּנים אַריין; וואס זי וועט זאָגען
די מאַמע וועט זי דאָך גערעכט זיין.
ס'האַט לאַנג געוויפּערט ביז מען האט
די פּערצווייפּעלע פּרוי געקאַנט בע-
רוהיגען און געוואויר ווערען אין וואס
עס געהט.
דאס איז שוין דאס צווייטע קינד
ביי זיי-דערזעהלעס די פּרוי-נג, מילא
דאס ערשטע קינד האט מיין מאַמע אַ

גלייכווער פלעג פון דער שדרה

פון היאל טשענסטאכאווער

פ'שת וצא ויצא יעקב

צום היינטיגן ארטאדאקסישן גביר ר' נתן פאנקאוויטש ו"ל איז געקומען א פראווינצער רב, וועלכער איז ארומגעפארען איבער שטעט און שטעטלעך זעלבסטן געלד פאר זיינס א טאכטער אויף א נדון. ר' נתן איז גראד געווען פערנומען און דורך זיין אנגעשטעלטען געזעצטען דעם רבי'ן, וועלכער האט זיך געזייען אין צוויי-טען צימער האט קומען אג'אנדער מעגל. דער גרייסטער אבער זיך מיט גע-וואלד גריינגעקייטען אין דער שטוב ווי דער בעל בית איז געזעסען און מיט פנים געוואונט: עס וואונדערט מיך זעהר, איהר זענט דאך א יוד, וואס האלט און פארהט צו א רבי'ן, ווי קומט דאס וואס איהר טהוט מיך אוי גריינגעזעצט? דערויף האט איהם ר' נתן געענטפערט: אויף דעם פסוק ויצא יעקב זאגט רש"י: שבומן שהצדיק בעיר-אויב דער רבי יצא, און דער היים, אין זיין שטארק, הוא הורה, הוא זיהו, הוא הורה-איז עס פאר דער שטארט א פבור און זי ווערט דאדורך בעוהמה: יצא משם-הייבט ער אבער אן ארומצוגעדערען איבער דער וועלט נאך געלד: פנה הורה פנה זיהו פנה הורה-שהוט ער דערמיט מבוה זיין זיין וואוין ארם. דעריבער האט ר' נתן געזאגט איז ביי מיר מיין רבי צו וועלכען דיך פאך, פער-היליגט און געשטאצט, דעגענען איהר וואס זענט מבוה איבער קהלה, אויך ביי מיר נישט אויף שטארק אגנענומען. ויהי בערב ויקח את לאה בתו ווי פאלט לבן אויס אויסאונדערען יעקב'ן, געבענדיג איהם אנשטאט רחל'ן-לאה'ן, ער האט דאך געדארמט מורא האבען, דאס יעקב וועט ס'כען געוואלדען אבער נאך איבערלאזען זיין ווייב און צוויקלעכען צו זייען עלטערען? נאך לבן האט געוואוסט, אז יעקב איז ענטלעכען פון דער היים פאר זיין ברודער עשו, וועלכער האט איהם געוואלט אומברענגען, ווי רבקה האט צו איהם געזאגט: הנה עשו אחיך ממנחם לך להרוג-קום ברה, האט לבן דער רמאי דאס אויסגענוצט, זייענדיג זיכער, אז יעקב וועט מורא האבען צו נישט גרויסען קלייד, דאס עשו זאל נישט געווארן פארען, וואו ער געזיגט זיך. אויך צו ענטלעכען וועט ער נישט האבען וואוהין און דעריבער איהם געגעבען לא'ן במקום רחל'ן.

ויהי בבקר והנה הוא לאה

א מלמד, וועלכער האט געליינט נאמען געגעבען נאך זיין מוטער, האט ער זי איינגעמאלען פונקט אויף ווי זיין מוטער האט געהייסען ביילה רב-כיל, איצט האבען מיר געהאט א צווייט קינד, אויך א מיידעלע, דאכט זיך, אז דעם קינד דארף מען א נא-מען געבן נאך מיין מוטער, ווערן א אויב ער האט זיין נאמען פארזארגט, מוז מיין מאמע אויך זיין פארזארגט. מיין מאן האט טאקי ס'מכיס געווען דערמיט, נאך אין הארצען האב איך עפעס געמיהלט א שרעק, ווער ווייסט צי ער וועט טאקי אויף איינגעלדען דאס קינד אויף ווי מיין מאמע האט געהייסען. און ווי ס'ווייזט זיך אויס, האט מיך מיין הארץ געניגט גענאנט שטעלט איך פאר-הויבט די יודענס אן צו גיסען מיך פאר-הויבט-מיין מו-טער עליו האשאלעכען האט געהייסען אסתר מלכה און דאס קינד האט ער איינגעמאלען נאך בלויו אסתר. פאר וואס קומט דאס מיר, וואס האט מיין מוטער געזינדיגט, אז איהר, גע-ניירעם זאל זי אויף פערשעמען, ניין, אויך וועל דאס נישט אויסהאלטען, איך וועל איהם אינדערהיים שוין מאכען, א ספעקטאקל, וועט ער ווייסען, ווי אזוי זיין מאמע יא צו פארזארגט, און מיין מאמען נישט, איך וועל איהם שוין ווייזען.

מיט יונגלעך עבדי אין חומש, האט פון צייט צו צייט אויסגעפרובט זיינע תלמידים, געבענדיג זיי צו טרעפן פערשידענע פסוקים פון דער תורה, און וועלכער תלמיד עס האט געזאגט-פון דעם בעסטען פסוק-האט געקומען א מתנה. איינמאל זאגט דער מלמד צו זיינע תלמידים: אויף, ויהי זאגט דער מדרש אינו אלא צרה, ווי עס הויבט זיך אן א פסוק מיט'ן ווארט, ויהי? קומט נאך א צרה, ווי למשל: ויהי ימי חיי שרה-נעהם גאלד נאך אג'אנדע-שרה איז געשטארבען: ויהי ימי אחשוורוש-א צרה-א שווערע גזירה אויף יודען, להשמיר ולהרג, יעצט תלמידים זאגט איהר וואו נאך געפינט זיך א פסוק אין דער תורה וואס הייבט זיך אן מיט, ויהי, און עס איז דערביי א צרה? איינער פון די יונגלעך האט זיך אגנאנצט: רבי

פון מיין רייזע איבער די קרעסען

דאס היסטארישע לוצק און דאס לעבען פון די קאראימער

לוצק איז אַ פּאָליטע שטאָט, וואָס האָט איהר היסטאָריע אויף פאַר פאַ-לעקען און אוקראינער ווי פאַר אונז יודען. מיר הייבן אָן מיט אַ בערך אין צוואַנציגטען יאָרצע פון ליטווישען פירשט, "לובינסקי", א זעהר אינטערע-סאנטע געביידע, הן לויט איהר אויס-זעהן, הן מיט איהר געפערטיגונג, מיט איהר רחובות/דייטש און פּאַסיוו-קייט. דער היינטיגער קאָלעג געפינט זיך ביים טייך, "סטער", וואס רינגעלט אַרום לוצק, אין זיינע מויערען האבן זיך אויסגעלעבט פערשידענע הערשער און מלכים און ער שטעהט זיך פּעסט און זיכער ווי ער וואלט געוואוסט זיין השיבות.

דאָן וועט זיין אינטערעסאַנט אַ בליק צו נעבען אויף די קאָסטעראַ מיט איהרע היינטיגע און ברייטע מויע-רען, איהרע ווענד זענען אויך הייס-טאָרישע עדות פון הונדערטער יאהר-רען, פון פערשידענע גלאַנצן און שטורמ-דיגע עפאָכעס.

יעצט די פּעריהמטע לוצקער שוה'ן, איינע פון די מערקווירדיגסטע היסטאָ-רישע שוה'לען און פּוילישען. דאס איז א שוה'ל האט איז געבויט ווי א פּעס-טונג, זי געשטימט דערזעהלע: עס איז געווען אין די צייטן ווען די טאטערן פלעגען עפּאָלען די פּוילישע שטעט. האט דער דאָטאַלינגער פּויל שער קעניג נישט געוואלט אַ דערש געבען אַנפּערלויבניש יודען צו בויען א שוה'ל, ווי נאָר זי זאל ווערען

אין האָב א פּסוק: "ויהי בבקר והנה הוא לאה-זאגט זאגט דער מלמד, דער תלמיד האט געטראָפּען אויף דער ריכטיגער צרה און בעקומט דערפאַר א מתנה. לא יעשה כן במקומו לתת הצעירה לפני הפכירה

א שרכן זאגט ער קומען צו א מחיתן וועמענס טאכטער ער האט גערעדט א שידוך פון דער שרעם, ער זאל איהם געבען די פּאַטאַנאָרעפּיע פון דער פּלה, בכדי איבערצושיקען עס דעם חתן און אויב עס וועט איהם געפּעלען, וועט דער חתן אַהערקומען תנאים שרייבען.

דער פּאַסער, וועלכער איז געווען א חסידישער יוד האט געענטפּערט: דער פּסוק זאגט אַנדערש: לא יעשה כן במקומו לתת את, האצורה (הצעירה) לפני הבחירה (הבכירה) מען דערפאַר נישט געבען די פּאַטאַנאָרעפּיע די, צורה, געפאַר דער חתן האט זיך אויסגעקליבען די פּלה, לפני הבחירה" דעריבער קען איך מיין טאכטער'ס פּאַטאַנאָרעפּיע נישט געבען.

אויסגעפוינט ביים טייך און ווי א פּעסונג, דעם דאָך זעהסטו פּלץ נישט ארויס, ווייל אַרום איז אַרומגעצוימט א מויער מיט לעכער, ביי דער זייט טון דער שוה'ל דערהויבען זיך א הויכע "שאַטנא", דאס איז אזא פּיערקאַנטי-גער הייכער סורם מיט דיקע מויערען-כייס לעכער אין אלע 4 זייטען צו בעשטישן דעם שלאג.

פון דערווייטפּעס געמערקסמי האַלד, אז דאס איז א זעלטענע אַנטערטימ-ליכע געביידע, אבער אז דאס איז א שוה'ל-דאס וועט ליר נישט איינ-טעלען, אויף קענען אויסווערן אלעע שלעסער, פּעסטונגען, אַבער קיינמאל נישט קיין געבעטהייט.

אַנפּערדערע אינטערעסאַנטע מערק-ווירדיקייט איז דער שוה'ל פון די קאראימער, אַדער-ווי זיי ווערען אַנ-געווען נאָך אין די צייטן פון תלמוד קראים. דאס זענען יודען, וואס אַנפּערקענען נאָר תורת משה, דאָנענען מיטן תלמוד, האבען זיי קיין שום געמינגעמעס נישט, זיי געפינען זיך אין דער וועלט שוין אין א גאָר קליי-גער צאהל. אין פּוילישן האבען זיי געלוחט אין לוצק, אין ווילנא און אין טראַק, אן ליטא-אין סטעדטל פּא-נווישע, דאן אין קאַריאַ אין געגנטען. זייענדיג אין לוצק האָב אין גע-זוכט א מעליקייט מיט זיי זיך צו באַקענען. אין האָב זיך נאָכגעפּרענט כּהאַב זיך בעקענט מיט דעם פּער-וואַלדער פון זייער קהלה אין האָב

זיך געפּרענט אויפ'ן רב, האט ער מיר געזאגט, אז דער רב, וועלכער רואט זיך ביי זיי "חון", איז פאַר א צייט פון דאָ אַבנעפּאָהרען. אין האָב מיך דערפאַר בעקענט מיט'ן "חכם" (מורה הוראה), ער האט מיך אויף מיין בקשה אַריינגעפּיהרט אין דער שוה'ל. אויסערליך מאכט זי נישט קיין בעזונדערען איינדרוק, א שוה'ל-כיל, ווי מען טרעפט אין גאַנץ קליינע שטעטלעך, אינערוועגיג ביים אריינ-גאנג איז עס אזוי ווי אונזערס א שוה'ל, אַרום און אַרום העברעאישע אויפשרייפטען, דערנאָכער, אז זי איז געבויט אין יאהר תקע"ד, ד.ה. פאַר הונדערט און פּיער און צוואַנציג יאהר צוריק, מען זעהט אַנאָרן קודש, א ספר-תורה מיט א פּוּכט. נאָהנט צום ארון הקודש א שוה'ל מיט ליכט אַרום, עס שאַקירט וואס א טייל זענען וואַקסענע קירכען ליכט.

כּהאַב מיר געהייסען ווייזען זייער סיפור, דורך דער קורצער צייט, וואס כּהאַב אין איהם אַריינגעקוקט, האָב איך געזעהן א געמיש פון תּפּלות, אַפּיסעל אונזערע, א טייל פון תּנ"ך, קיין "שמונה עשרה" איז נישט פּער-האַב ווייל דאס איז שוין א תּיקון פון חכמי התלמוד.

דען תּפּלות אויף אלע ימים טובים, אַבער נישט אונזערע, עפעס א געמיש פון פּערשידענע צוזאַמענגעשטעלטע פּסוקים.

תּשעה באב איז ביי זיי עשרה באב אויף מיין פּראַנע פּאַרוואַס דאָס איז אזוי, האט מען נישט געוואוסט מיר צו ענטפּערן. אין סידור זענען אויך דא תּפּלות, "דעשר באב".

אין האָב געפּוּכט אין זי בענק, האָב איך געפּינען אַממייסטען תּנכ"ס, סידורים ווייניג, אין האָב אויך בע-מערקט ליגען א "טלית", א קליין שאַליקעל מיט א בלאַהע פּאַס מיט איצית. די איצית זענען מיט תּכלת ד.ה. מיט א בלויזען ררום, אזוי ווי ביי די ראדויער חסידים, אויף מיין פּראַנע האט מיר דער "חכם" פּרקלערט, דאס דער "טלית" ווערט אויף אויפּיעל בענוצט, אז בשעת דער חון זאגט "קריאת שמע" און ווען ער קומט צום וואָרט, "ציצית" גיט ער דערין א קוש, אַבער דעם "טלית" טראַגען זיי נישט. זיך דער קורצער צייט, וואס כּהאַב מיט איהם געשמועסט, האָב איך זיך דערוואוסט, אז לעצטענס דאָו-נען זיי זעהר ווייניג זייט זייער "חון" איז אַרומ, אויסער ימים טובים, ווען זיי קומען זיך צוגרויף אין שוה'ל אַריין. זיי זאגען אויך 8 טאג פאַר ראש השנה סליחות, ראש השנה האַלשען זיי אַבער אַתן תּיצת-טוּר, יום-ספּיר פּאַסטען זיי, כּופּות און שבוּעות האַלשען זיי אויך-אַבער נאָר צו איין טאג ווי אין

טאקי קויפּען סחורה דוקא אין אַנ-אַוושעם געשעפט און באַררי צאהלען טייערער איז טאקי נישט צו פּער-שטעהן, טייערען דאס איז סחרי תּורה... זאָל עס זיין מיט מור...

א יונגעל האט שפּאַצירט מיט א מיידעל, געווען אין איין אַרגאַניזאַציע, זיך דערנענטערט, אַנגעהויבען צו רעדען פון תּכּלית און צו ביסלעך זיך איינגעליבט.

דער יונגעל האָב כּאַטש ער איז א שטיקעל הויכער איז ער אַבער א גוטער פּערדינער און פּערמאַנט אויך א האַרץ, האָט ער דאס מיידעל טראַק-טירט ערנסט, ווי זיין צוקונפּטיגע פּרוי און ווי מען שמועסט האט ער אויך נישט געזשאַלעוועט אויף איהר קיין געלד.

לעצטענס האָט אַבער דער יונגער-מאַן בעמערקט, אז די עלטערען פון דער כּלה קוקען אַרום אויף דעם שידוך, איז זיך דער יונגערמאַן מיישט און מאכט א הלכה למעשה, זייענדיג אין דער אַרגאַניזאַציע האט ער פאַר דריי עדות מקדש געווען זיין מיידעל און פּטור. ער האָט געשטעלט דער פּלה'ס עלטערען פאַר אַ געשעהענעם פּאַקט (אזוי ווי עס טהוען היינט אלע מלוכות, וועלכע ווילען פּראַבערען פאַר זיך פּרעמד אייגענטום).

די עלטערען פון דער כּלה מאכען א עולאַלד, ווי דראַהלען מיט קאַנסעק-ווענצען, דער חתן אַבער לעכט זיך אויס דערטון און וועמען ער טרעפט דערזעהלעט ער די מעשה און הייסט זיך ווינשען מול-טוב...

בעסטיאלישער רויב = מאָרד הינטער יאָנאָוו

די געריכטליכע אויספארשונגס-מאָכט איז עהרנעכטען צולאָמירט געוואָרען מיט א יריעה וועגען א בעסטיאלישען רויב מאָרד, וואס איז אויסגעפיהרט געוואָרען אין יאָנאָוו, הינטער טשעני-סטאָבאָוו.

אויפ'ן אָרט פון מאָרד זענען גלייך אַרויסגעפֿעהרען פון טשענסטאָבאָוו פֿאַר-שטעהער פון דער געריכטליך-מעדיצי-נישער מאַכט מיט'ן אויספארשונגס-ריכטער קאָמפּאָניע, דר. סאַליקאווסקי און לייטער פון דער אויספארשונגס-פּאַליציי קאָמיסאַר קאַסטירקאָ. אויפ'ן אָרט פון סאַפּאַל, עטליכע קילאָמעטער הינטער יאָנאָוו, אין וועל-דיל, וואס פיהרט אין דאָרף שמיטערני דאָמב, זענען געפונען געווארען פער-בלוטטיגע קערפערס פון די צוויי מייד-לעך: די 29-יערהיגע רייול וואַסקמאַן און איהר שוועסטער טאַכטער די 12-יערהיגע פייגל קאַבאַלער, ביידע פון יאָנאָוו, וועלכע בעשעפטיגען זיך מיט'ן איינקויפן געפליגל און איער איבער די שטוב'דיגע דערפֿלעך.

דער מאָרד איז אויסגעפיהרט געוואָ-רען מאַנטאָן צווישען 5 און 6 א זיי-גער פֿאַרשטאַנד, דער גרויזאָמער מערדער האט זיך ביים אויספיהרען דעם בלוטי-גען טאָגס געבונט מיט אַ האַק, רייול וואַסקמאַן האט און די פּעל קילע געזאָגט א פולשטענדיג צומויק'ס פנים און קאַפּ, אַזוי ווייט, אַז די צייהן זע-נען אַרויסגעפֿאַלען פון מויל, געבען וואַסקמאַן'ס טויטען קערפער איז געלע-גען דער קערפער פון דעם זשעפֿענדען מיידל קאַבאַלער מיט א צושפאַלענעם מויל. דאס בילד פון די צומויק'ס פרויען איז געוועזן שוידערליך.

דער מערדער האט צוגעקויפט ביי זיינע קיבנות פּרעהעלטיניסטישע נישט קיין גרויסע סומע געלד און נעלם געווארען נישט איבערלאָזענדיג קיין שפּאַרען.

מצבה-ענטהיילונג פֿאַר אַניאַרימער יתומה.

פּערזאָנלעכע וונטאָן איז אויפ'ן הינדן בית-עולם פֿאַרגעקומען די ענט-הילונג פון דער מצבה פֿאַר דער פּער-שפּאַרונגער יתומה ראַשקע וואַסלאָוו. ס'זאָל וועלכע איז געוועזן געוואָרען אין יתומה-הויז און איז געווען א שי-לעך פון דער 5 טער אַפּטיילונג פון דער פּאַליטעכע שולע נר. 13.

זיינע פֿאַרזאָרע, האט דער עלטער-קאַמפּאָניע צוואַמען מיט די שילעך פון דער אויבערנערמאָנטער שולע פֿאַרן זייערע אייגענע פֿאַנדען בעשעפֿעלט א מצבה.

צו דער ענטהיילונג זענען געקומען די טאַרשעפּע ין פון, מושב זקנים פֿרוי שפּאַרקע, פֿרוי דראַזע סאַרגע, דעלעגאציעס פון די עלטער-קאַמפּאָניע טען פון די שולע נר. 13 און 15 מיט דער לייטערין פֿרל. שאַכער פֿראַש

נדרות אין רעדאָקציע פֿאַר די פֿליטים פון דייטשלאַנד געזאַמפֿעלט אויף דער תנאים ביי ה' גוטמאַן 620 זל.

ה' י. פֿרענער אַנשטאט בלומען צו דער תנאים פון מ' פֿראַנקאָ נעמי-ראַשקאָ מיט ה' אינוש. ב. מאַרקאָ ווייט 5 זל.

געזאַמפֿעלט דורך סאַפּיק זיידמאַן און נאַטקע זשאַפּיץ 267 זל. ה' י. ד. ליכטענשטיין 1 זל. פֿאַר, יומאָני עינים. ה' יעקב ראָזענפֿעלד פון פֿראַשקאָ צו דער תחונה פֿון זיין טאַכטער 30 קילאָ ברויט. ה' שאַשון נראַצינער צו דער יאהר-צייט פון זיין פֿערשטאַרבענעם פֿאַטער 10 קילאָ ברויט. ה' וואַלף נאָוואַק 5 קילאָ ברויט.

טויט און שיקען איהם אויף דער תליה דער מערדער פון די צוויי הענדלע-רינג הינטער יאָנאָוו איז געווען דער 21-יערהיגער יאָן האַבראַש, וועלכער איז בעשעפטיגט אין קאַלף-אוינווען אין יוליאַנקאַ, גמיינע זלעטי-פּאַטאַק. ער האט געוואוינט צוזאַמען מיט זיינע עלטערן אין דאָרף אַקראָנגליק, אין א קליין הייזעל, צווישען וועלדער. האַב-ראַש האט געפיהרט א לעבען פון א וואַלד-מענש. אויסער די אַרבייט-שעה'ן האט ער די איבריגע צייט פֿערברענגט אויף פֿערוויילונגען און הולאַנקעס, נישט שלאַסענדיג כמעט אין דער היים.

עהערנעכטען איז דער מערדער פון דער טשענסטאָבאָווער תפיסה אַראַבע-פֿראַכט געווארען אויפ'ן אָרט פון מאָרד. ער האט אַנגעוויזען דעם וועג, דורך וועלכע ער איז געגאַנגען צוזאַמען מיט זיינע קרבנות, ווייל עס האט זיך אַרויסגעוויזען, אַז ער האט פֿערנאַרט די פֿרייליך וואַסקמאַן בלומרשט אונ-טער'ן אויסוויי, אַז ער וויל איהם עפעס פֿערקויפֿען. ער האט דערצעהלט אלע אייגענלייטען פון מאָרד, אַרויט-געבענען די האַק, מיט וועלכער ער האט זיינע קרבנות אומגעבראַכט און וועלכע ער האט שוין געוויזען צו פֿע-נראַבען אין דער ערד צוזאַמען מיט אייניגע צעהנדלינג צוגערויבעט זלע-טעס.

דער צווייטער קרבן, דאס 12 יעהרי-גע מיידלע קאַבאַלער איז איבערגע-פיהרט געווארען אין ווישען שפּיטאַל אויף זאָוואָדויע און נאַכ'ן אַדוויכפיהרען די אַפּערצאָיע פון בעווייטיגען די צו-שמעטערע ביינער פון מח, איז דאך איהר צושטאַנד אַ געפֿעהרליכער.

דער מערדער איז דערנאָך אַראַגע-בראַכט געווארען אויף א קאַנפֿראַנטע-ציע אין שפּיטאַל אַרין, וואו ער איז דערקענט געווארען דורכ'ן פֿערוואַנדט-טען מיידעל, האַבראַש האט געבליבען, אַז אויך דאס צווייטע מיידעל איז טויט און דעריבער האט די קאַנפֿראַנטאָיע מיט זיין קרבן געמאַכט אויף איהם א שוידערליכע איינדרוק. דער מערדער איז פולשטענדיג צוזאַגעבראַכט און מיט א סעמפער רעווינגאָיע ערוואַרט ער די שווערע שטראַף.

צום סוף דאַנקט פֿרוי שפּאַרקע דער לייטערין פֿרל. שאַכער ווי אויך דעם עלטערן קאַמפּאָניע און קינדער פֿאַר זייער אַפּפֿערווייליגער און איידעלער סאַהט. נאָך אַ קליינעם הסד פון פֿרל. שאַכער ווערט די הוכרה פֿערענדיגט.

אַ נייער פרעזעס פון היגען, אַזאָוו מיט עטליכע הדישים צוריק האט צוליב'ן שוואַכען נעזונד צושטאַנד רע-זיגנירט פון דער פֿרעזעטור פון היגען אַזאָוו דער רעזיענט סאַדעאויס קאַט. די דאָויע פליכטען האט פֿאַרלויעני-ערפולט דער נעוו, סענאַטאָר דאַמיניק זביערסקי.

דער פֿרעזעס פון הויזוואָרשיען קרייז פֿון אַיאָוו האט די לעצטע מיג נאַמינירט אלס פֿרעזעס פון אַזאָוו אין טשענסטאָבאָוו דעם דירעקטאָר פון סאַה-ישען גימנאַזיום און פֿרעזעס פון דער פֿערעצאָיע לעך סמולסקי.

אַלגעמיינע פֿערוואַלונג פון דאַב-ראַשנינגאַשטש דינסטאָג, דעם 6 טען ד. ה. 8 אַווענד וועט אין לאַקאַל פון בעלי-בתיים פֿעראַיין, אלע 8 פֿאַרקומען די יעהרליכע אַלגעמיינע פֿערוואַלונג פון דער געזעלשאַפֿט, דאַבראַשנינגאַשטש.

בעריכטיגונג וועגען דער פירמע "אמאדו"

די צייטונגען, וועלכע האבען מיט אייניגע טעג צוריק אַפּגעדרוקט נישט-ריכטיגע יריעות וועגען דער פירמע "אמאדו", האבען קורץ דערנאָך אַב-גערופען די דאָויע יריעה, וואס שטימט נישט מיט דער ווירקליכקייט. ווען חפֿלען פֿאַרקומען שטאַדט-ראַט - וואַהלען?

דאס פּונאַנדערלאָזען דעם טשענסטאָ-כאָווער שטאַדט-ראַט, וואס איז גע-וועהלט געווארען דעם 24 מאַי 1934 אויף 5 יאָהר, וועט פֿאַרקומען קורץ פֿאַר'ן אַפּטילוס פון דער נאַרמאַלער קאַדענץ, ביו'ן 1 מאַי 1939. די וואַה-לען פון א נייעם שטאַדט-ראַט וועלען פֿאַרקומען שפּעטסטענס ביו'ן 15 טען יוני ק. י.

אַמאָניקאַט פון שקל-קאַמפּאָניע מיטוואַך, דעם 23 נאָוועמבער איז פֿאַרגעקומען אין לאַקאַל פון מורחא א קאַנפֿערענץ פון אלע אַרטיגע ציוני-גרופירונגען אויף וועלכער עס איז אויסגעוועהלט געוואָרען א שקל-קאַמ-טעס צום 21 טען ציוני. קאַנגרעס, וועל-כער האט פון זיך אויסגעוועהלט א פֿערזיידים אין פֿאַלגענדען צוזאַמענ-שפּעל.

אַרויזער געריכטער יחאל (ציוני, א'), וויצע פֿאַרו. וואַטענבערג דוד (בלאַק פון אַר. א. א.), סעקרעטאַר סלאָמיניק נטע (בלאַק פון אַר. א. א.), קאַסירער בראַטמאַן מיכאַל (מורחא).

אַנ'עלמערן-פֿערוואַלונג שבת, דעם 3 ד. ה. פּונקטליך 11 אַ זיינער פֿאַרימטאָ קומט פֿאַר אין זאַל פון דער האַנדווערקער-שולע, גאַרני-צאַרסקאַ 8 אַ פֿערוואַלונג פון עלטערן, וועמעס קינדער ס'זענען בעשעפטיגט אַלס לערן-ינגלעך ביי דער מלאכה.

היות ווי אויף דער דאָויער פֿער-זאַמלינג וועלען געטראַכט ווערען אַ רייה זעהר וויכטיגע פֿראַגע בנוגע דער צוקונפט פון די יוגענדליכע, דאַרפֿען אַלע עלטערן זיין אַנגעווענדט.

אַ הוכרה נאָך ר' יוסף שמעון קאַבליניץ ז"ל וונטאָן צו דער ערשטער יאהרצייט פון בעוואַוסטען בלל-טהווער, גבאי פון

מיר נעמען אַנטיל אין צער פון אונזער חבר מאַנע גליקסמאַן צום פֿרייהייטליען טויט פון זיין שוועסטער און דריקען אויס דעם טיפּפֿאַרן מיטגעפיהל גוטקא דויאלאָווסקא, לעזאַש כווינאַצקא, מאַדוּיאַ אלכמאַן, קאַראַלאַ פֿרענקעל, משה כווינאַצקי.

רוזשקע

פון גורדיה מאַנטאָג, דעם 28 נאָוועמבער איז פֿאַרגעקומען דער ערשטער באַקס-טרענינג, די פּינג-פּאַנג סעקציע אַרבייט שוין. עס איז אויך געשאַפֿען געווארען א דאַמען סעקציע אונטער די לייטונג פון ספּאַרט-אינסטרוקטאָר קראַקאוויצקי. דעם 10 דעצעמבער וועט פֿאַרקומען די ערעאַנונג פון נייעם לאַקאַל, איינשרייבונגען פון נייע מיטגלידער נעמט אָן דער ספּערטאַריאַט יעדען טאָג פון 8 ביז 10 אַווענד.

פון י. ט. ס. פ. "מכבי" דער י. ט. ס. פ. "מכבי" איז צוגעטרע-טען צו בענייען די ספּאַרט אייבונגען און גימנאַסטיק פֿאַר קינדער אין על-טער פון 5 ביז 12 יאהר. די איבונגען וועלען פֿאַרקומען ביים אַקאַפּאַנימענט פון מוויק.

עס איז צו דעם צוועק אַנגעזשירט געווארען א ספּעציאַליסטין פון קינדער-גימנאַסטיק. די יודישע מוסעס וועלען געוויס פֿערשטען די גויטיקייט פון דאס אַזוי לעצטע וויכטיגען ספּאַרט ווי און אויסגעפֿאַרמט אין זייער אייגענעם אינטערעס די קינדער פֿערשוויבען אויף דעם גימנאַסטיק קורס.

ערשטער מייטערשאַפֿט באַקס-מעש

אַין טשענסטאָבאָוו מכבי - גורדיה קומענדען וונטאָן וועט אין טשעני-סטאָבאָוו פֿאַרקומען אַניאַנטערעסאַנטער באַקס מעש פון זיקל מאַנשאַפֿטס-קאַמ-פּען וועגען מייטערשאַפֿט פון שלאַנסק צווישען דער סאַטאַווער מאַנשאַפֿט פֿאַר "מכבי" מיט'ן אַרטיגען "מכבי". פֿאַר "מכבי" איז דער מעש דער ערשטער מייטערשאַפֿט מעש, דעדיבער איז דאך נישט קיין וואַנדער וואס זיי גרייטען אַלס צו אַזוי זאַרענפֿעלינג זייער מאַנשאַפֿט, וועלכע זעהט פֿאַר אין יע-דען פּונקט א געהעריגען ניוואַ.

דער מעש וועט פֿאַרקומען אין אלע 8 וואַגען פון פּליגען געוויכט ביז שווע-רע. אַז אויבערמאַנטע קאַמפּען האַ-בען אַרויסגעווען אין טשענסטאָבאָוו א גרויסע פֿעראינטערעסירונג און זיי וועלען אָהן צוהיילען זיין אַניאַנטער-שאַפֿט סאַנט ספּאַרטיכע אימפּרו-זע. אַנהויב פון מעש פּונקטליך 6 א וויגער פֿאַר-נעמט אין זאַל פון "מכבי", קאַסע-דראַנגע 13.

פּרויען-פּעראַיין "עוזה" פּערטיילט חש און מלבושים.

די וואַך האַט דער פּרויען-פּעראַיין "עוזה" פּערטיילט א נרויסע זאַהל וועש, מלבושים און שיכוואַרג פֿאַר א גרויסע צאַהל בכבוד'ע יודישע משפּחות אין אונזער שטאָדט.

אַ בריעה אין רעדאַקציע.

חשבו'ער ה' רעדאַקטאָר! אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן נאַטיק אין ה' צייטונג אין דער רובריק "וואַס געהערט, וואס געווען" וועגען סכּטוך אין ה' איינהאַנג'ס וואַרשאַט אין שיי-כות מיט'ן צונעמען צו דער אַרבייט אַ דייטשען פּליט, בעטען מיר אַבצורירן-קען אין נאַנטסטען זומער פֿאַלגענדע עיקלערונג.

דער סכּטוך ביי ה' איינהאַנג אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן צונעמען צו דער אַרבייט אַ דייטשען פּליט איז ענטשע-נען צוליב א מיספֿערשטענדיג און איז צומאַרגענס פּולשענדיג ליקוידירט געוואָרען צו אלעמען צופֿירינדיג, מיר בעטאַנען, אַז אין פּליטים קאַמ-טעט זענען פֿערטרעטען פֿאַרשטעהער פון די פֿראַקסיע'נעלע פּעראַייען און נעמען אַנ'אַקסיווען אַנטיל אין אַרביי-טען פון קאַמפּעס.

דאַנקענדיג אייך פֿאַראויס פֿאַר'ן פֿערעפֿענליכען די דערמאָנטע ערקלע-רונג בלייבען מיר מיט אַכטונג פֿאַרויזער: ד"ר ח. הירשבערג.

אַגראַדאַחא 14-16 Kino „BALTYK“ היינט, - פֿרעמלערע! דאס מעכטיגע קינסטווערק "HURAGAN" וואס ווערט דעמאָנסטרירט מיט גרויס דראַמאַ אין אלע קינאָס פון וואַרשאַ. נייעסטע אַפּאַראַטור

פֿאַרפֿעריי אין בעמישע וועשעריי "BENETA" פֿאַבריק און קאַנטאָר: ב. יאַסעלעוויטשאַ וו פּיליע 2 - אלע 16 מענער = קראַגענס ווערען ווייטער געוואַשען מיט דויערהאַפֿטען שפּיגעל-גלאַנץ צום פּרייז 12 גר. ספּעציאַליסטעס: (1) אויפֿפירשען (פֿאַרבען) לענדערע קורטקעס, (2) פֿאַרבען לויט מוסטערן, (3) דעמאָנסטרירען (פֿאַרשענען) פּלעקען אָהן וואַשען אַרײַן אַרײַן, (4) כעמיקאַליען און פּאַסאַנירען קאַפּעלישן די אַרבייט ווערט אויסגעפֿיהרט אונטער דער לייטונג פון אַנ'אַפּאַלעוונגס פון דער כעמישער אינדוסטריע שולע אין וואַרשאַ מיט לאַנגיערהיגער פֿראַקטיק

KINO „EDEN“ דאס פֿאַרנעמטע קונסטווערק מיט אַלע אַוונטורעלעכע אַינזאַלעס WIEZIEŃIE BEZ KRAT אַ זשעני האַט געשאַפֿען דאס בילד. אין די הויפּט-ראַלען: Corinne Lucharie Anne Ducaux.

CEIDIR PARIS UNIVERSELLE BEAUTE RACIONALNA KOIMEYKA Name und purity kosmetische wally Polsee